

8. Tekrar Testi

1. "Gerçek bir tarih için kaynaklara gitmek, kaynakları iyi tenkit edip değerlendirmek gerekir."

Halil İnalçık

Halil İnalçık'ın, tarih biliminin;

- I. belge ve bulguların ortaya çıkarılması,
- II. eleştirel bir yaklaşımla kaynakların yorumlanması,
- III. farklı bilim dallarından yararlanılması

yöntemlerinden hangilerine vurgu yaptığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

2. • Çayönü
• Catalhöyük

Verilen merkezlerin ortak yönleri göz önünde bulundurulduğunda en uygun başlık aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) İlk Çağ Medeniyet Havzaları
B) Site Devletlerin Kurulması
C) Yerleşik Yaşamın İlk İzleri
D) Tarih Öncesi Devirler
E) Kabileden Devlete

3. Hitit Kralı I. Hattuşili, işgal ve yağma amacıyla gittiği Kuzey Mezopotamya'dan geri dönerken başkent Hattuşa'ya bazı zanaatkarlar ve kâtipleri de getirmiştir. Hattuşili onlara "Haydi bakalım, oradaki beyleriniz için yazıp çizdiğiniz şeylerden şimdi benim için de yazacaksınız." demiştir.

Hattuşili'nin, kâtipleri ülkesine getirmesinde;

- I. halkın okuma yazma öğrenmesini sağlama,
- II. tanrılar adına dinî metinleri kaydetme,
- III. devlet ve kamu yazışmalarını gerçekleştirme

amaçlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

8. Tekrar Testi

4. Hitit kanunları, Mezopotamya kanunlarından etkilenmekle birlikte farklı olarak birçok suçta ölüm cezası yerine tazminat cezaları belirlemiştir.

Verilen bilgiye göre Hititlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sosyal yaşama yönelik hukuki düzenlemeler yapıldığı
B) Hitit kanunlarının, Mezopotamya kanunlarına göre daha insancıl olduğu
C) Hititler'de yazılı hukukun gelişmediği
D) Anadolu ve Mezopotamya'nın coğrafi benzerlikler taşıdığı
E) Mezopotamya hukukunun Hititlerden etkilendiği
5. Tarımın sınırlı alanlarda yapılabildiği buna karşın otlakların geniş yer tuttuğu Orta Asya'da, Türk boyları zorunlu olarak geçimlerini hayvancılık üzerine kurmuştur. Bu nedenle hayvancılık ile uğraşan Türklerin büyük çoğunluğu, konargöçer bir yaşam tarzını benimserken bir kısmı da yerleşik yaşam sürmüştür.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Coğrafi bölgenin fiziki yapısı, Türklerin hayat tarzının oluşumunda etkili olmuştur.
B) Türkler geniş coğrafyalara hükmetmiştir.
C) Devletin uzun ömürlü olmasında ikili yönetim anlayışı etkili olmuştur.
D) Toprak bütünlüğü göçebe yaşam ile korunmuştur.
E) Türkler gelişmiş bir boy teşkilatı içinde örgütlenmişlerdir.
6. Orta Çağ'da Asya ve Avrupa'da yaşayan konargöçer ve yerleşik toplumlar ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

Konargöçer Toplumlar

Yerleşik Toplumlar

A) Savaşçı bir yaşam tarzına sahiplerdir.	Kalıcı mimari eserler inşa etmemişlerdir.
B) Yazılı hukuk anlayışı gelişmiştir.	Barışçıl bir yaşam tarzına sahiplerdir.
C) Barışçıl bir yaşam tarzına sahiplerdir.	Savaşçı bir yaşam tarzına sahiplerdir.
D) Temel geçim kaynakları hayvancılıktır.	Temel geçim kaynakları tarımdır.
E) Kalıcı mimari eserler inşa etmişlerdir.	Yazılı hukuk anlayışı gelişmiştir.
7. Türk toplulukları, çeşitli nedenlerle yaşadıkları bölgeleri kitleler hâlinde terk ederek çok uzun mesafeler kat etmek suretiyle başka alanlara göç etmiştir. Göçlerin siyasi ve ekonomik olmak üzere iki temel sebebi vardır.

Türklerin Orta Asya'dan göç etmesinde etkili olan aşağıdaki nedenlerden hangisinin ekonomi ile ilgili olduğu söylenebilir?

- A) Otlak ve tarım alanlarının daralması
B) Yeni yurtlar edinme düşüncesi
C) Türk boylarının birbirine bağlılığı
D) Bağlısızlıklarının tehlikeye düşmesi
E) Çin ve Moğol baskısı

8. Tekrar Testi

8. Büyük Bulgar Devleti'nin yıkılmasından sonra 680'de Otuz-Ogurlar'dan bir grup İtil (Volga) Bulgar Devleti'ni kurmuştur. Ticari ilişkiler sonucu, İslamiyet'le tanışan Bulgarlar, X. yüzyılın ilk yarısında İslamiyet'i kabul etmişlerdir.

Buna göre İtil (Volga) Bulgar Devleti ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Kurulduğu dönemde henüz Müslüman bir devlet değildir.
B) Bizans ile askerî ilişki kurmuşlardır.
C) Konargöçer hayat tarzını Avrupa'da sürdürmüşlerdir.
D) İslam dünyasının siyasi liderliğini üstlenmişlerdir.
E) Slav kültüründen etkilenerek asimile olmuşlardır.

9. Uygur hükümdarı Böğü Kağan; mani dinini kabul etmiştir. Bu dinin etkisiyle Uygurlar; yerleşik hayata geçmeye, hayvancılığı bırakmaya, et yememeye ve savaşçı özelliklerini yitirmeye başlamıştır. Fakat sonradan Mani dini Uygurların bilim, sanat ve edebiyatta ilerlemelerinde etkili olmuştur.

Buna göre Uygurların din değiştirmelerinin;

- I. askerlik özelliklerinden uzaklaşmaları,
II. Türklük kimliğini yitirerek asimile olmaları,
III. kültürel açıdan ileriye gitmeleri

durumlarından hangilerine neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) I, II ve III

10. • Türk toplumunda eli silah tutan herkes asker sayılmış ve Hazar Devleti hariç ücretli askerlere rastlanmamıştır.
• İlk düzenli Türk ordusu Mete Han tarafından onlu teşkilat esas alınarak oluşturulmuştur. Geçmişten günümüze pek çok devlet ordularını bu sisteme göre düzenlemiştir.
• Türkler, demir cevherini işleyerek elde ettikleri yüksek kaliteli silahlarla savaştıkları devletlere karşı üstünlük sağlamışlardır.

Buna göre Türk askerî teşkilatının;

- I. ilk Türk devletlerinde ordu-millet anlayışının hâkim olduğu,
II. Türklerin askerî teşkilatlanma konusunda diğer devletlere örnek olduğu,
III. ordunun temelini yaya birliklere dayandığı

özelliklerinden hangilerine sahip olduğu savunulamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) I, II ve III

8. Tekrar Testi

11. Türkler, tarih boyunca savaşçı kimliğiyle ön plana çıkmış bir millettir. Diğer kavimler tarafından verilen bu kimliğin oluşumunda Türklerin yaşadığı coğrafyadaki sert iklim koşulları, Orta Asya'daki diğer milletler ve Türk boyları arasındaki mücadeleler etkili olmuştur. Bu şartlar Türklerin disiplinli, teşkilatçı ve mücadeleciler olmalarını da sağlamıştır.

Buna göre;

- I. yaşanan coğrafyanın Türklerin kimliği üzerinde etkili olduğu,
- II. Türk boyları arasında çatışmaların yaşandığı,
- III. farklı ülkelerin ordularından etkilendikleri

yorumlarından hangilerine ulaşılabılır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

12. Eski Türklerde toplumun en küçük yapı birimi olan aile, kan bağı esasına dayanmaktadır. Türkler dünyanın dört bir tarafına dağılmalarına rağmen varlıklarını korumaları aile yapısına verdikleri önemden kaynaklanmaktadır. Aileler birleşerek urugları, uruglar boyları, boylar budunları, budunlar da devleti meydana getirmiştir. Boyların başında bulunan boy beyleri siyasi ve ekonomik gücü olan doğrulukları ile tanınan kişiler arasından seçilmiştir.

Yalnız bu bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Boy beylerinin hükümdar tarafından seçildiği
- B) Boylar arasında sosyal sınıflaşmanın yer aldığı
- C) Ordu-millet anlayışının görüldüğü
- D) Ülkenin hükümdar ailesinin ortak malı sayıldığı
- E) Türklerde devletin temel taşının aile olduğu

13. "Türkiye" adı şu coğrafyalar için kullanılmıştır.

- VI. yüzyılda Bizans kaynaklarında "Orta Asya" için kullanılmıştır.
- Bizans kaynakları, IX ve X. yüzyıllarda Volga'dan, Orta Avrupa'ya kadar uzanan sahaya da Türkiye adını vermiştir.
- XI-XIII. yüzyıllarda Mısır ve Suriye'ye Türkiye denmiştir. Anadolu ise XII. yüzyıldan itibaren Türkiye olarak tanınmaya başlanmıştır.

Buna göre Türkiye adının tarihsel süreç içerisinde, farklı coğrafyalar için kullanılmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bizans'ın Türk kültüründen etkilenmesi
- B) Toprağın devlet malı sayılması
- C) Özel mülkiyetin olmaması
- D) Toprak aristokrasisinin olmaması
- E) Türklerin hâkimiyet sahasının değişmesi

8. Tekrar Testi

14. İlk Türk devletlerinde görülen kut anlayışı İslamiyet'le birlikte "Allah'ın nasibi veya takdiri" olarak kabul edilmiştir. Kut'a sahip olan hükümdarlar devleti iyi idare etmek, halkın huzur ve refahını sağlamak zorundadır.

Buna göre ilk Türk- İslam Devletleri ile ilgili olarak,

- I. İslamiyet'i kabul ettikten sonra da hükümdarların gücünün kaynağı ilahidir.
- II. Sosyal devlet anlayışı görülmektedir.
- III. Hükümdarların yetkileri sınırlandırılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

15. Türkler, 642 Nihavend Savaşı'ndan sonra Müslümanlarla temas etmeye başlamıştır. İran'da kurulan Sasani Devleti'nin yıkılmasından sonra Türklerle Araplar arasında yaklaşık elli yıl süren mücadeleler yaşanmıştır. Emevi Dönemi'nden itibaren Türkler, İslamiyet'in hizmetinde yer almaya başlamıştır. Ancak, Emevilerin Arap olmayanlara uyguladığı olumsuz politika, Türklerin İslamiyet'e geçişini geciktirmiştir. Daha sonra Emevi Hanedanı'nın yıkılarak Abbasilerin iktidara gelmesini sağlayan isyan hareketinde, Abbasileri destekleyen Türkler önemli rol oynamıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Türk-Müslüman savaşlarının ilk kez Emeviler döneminde başladığı
- B) İslam tarihinin şekillenmesinde Türklerin de katkısı olduğu
- C) Emeviler devrinde Türkler arasında İslamiyet'in fazla yayılmadığı
- D) Türklerin Abbasileri desteklediği
- E) Emevilerin Arap milliyetçiliği yaptığı

16. Türk dünyasında, İslamiyet Maverünnehir Bölgesi'nde yayılmaya başladığı zaman şehirlerdeki tekke ve medreselerde görevli olan âlimler, Türkistan'ın en ücra köşelerine kervanlarla ulaşarak İslamiyet'in özelliklerini Türk boylarına anlatma imkânı bulmuştur.

Buna göre;

- I. Maverünnehir'de ilim merkezlerinin kurulduğu,
- II. Türklerin eski inançlarının İslamiyet'i kabulü kolaylaştırdığı,
- III. İslamiyet'in Türkler arasında yayılmasında ticaretin etkili olduğu

durumlarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

8. Tekrar Testi

17. Türk Milleti'nin Müslümanlıktan önceki inancı olan Gök Tanrı inancı ile İslamiyet arasındaki benzerlikler Türklerin İslamiyet'i kabulünü kolaylaştırmıştır.

Gök Tanrı inancının aşağıdaki unsurlarından hangisi bu duruma örnek olarak verilemez?

- A) Tanrı birdir eşi ve ortağı yoktur.
B) Yeryüzü, gökyüzü yani kâinatın yaratıcısı olan Tanrı, görülmez ve şekillendirilmez.
C) Yılın belirli günlerinde Tanrı adına kurbanlar kesilir.
D) Ölen ataların ruhlarına saygı duyulur ve toplumu ataların ruhlarının koruduğuna inanılır.
E) Herhangi bir din adamı ve ruhban sınıf anlayışı yoktur.

18. Büyük Selçuklularda bütün devlet işleri "Büyük Divan" tarafından yürütülürdü. "Divan-ı Saltanat" da denilen Büyük Divana bağlı dört divan daha vardı.

Aşağıdakilerden hangisi Büyük Selçuklularda "Büyük Divan"a bağlı olan divanlardan biri değildir?

- A) Divan-ı İnşa B) Divan-ı İstifa C) Divan-ı Hümayun D) Divan-ı İşraf E) Divan-ı Arz

19. Büyük Selçuklu Devleti'nin yıkılma nedenlerini kısaca;

- Katvan Savaşı
- Batınîlerin faaliyetleri
- İktidar mücadelesi
- Türkmenlerin küstürülmesi şeklinde anlatan tarih öğretmeni öğrencilerinden bu maddeleri açıklamalarını istemiştir.

Buna göre öğrencilerin verdiği cevaplardan hangisi yanlıştır?

- A) Müslümanlar arasında ayrılıkçı düşünceler ortaya çıkmıştır.
B) Karahanlı ve Gaznelilerle savaşlar sürmüştür.
C) Karahitaylarla mücadele edilmek zorunda kalınmıştır.
D) Melikşah sonrası uzun yıllar taht mücadelesi olmuştur.
E) Devlet kademelerine İranlılar getirilmiştir.

20. Büyük Selçuklular zamanında Nizamiye Medreseleriyle medrese mimarisi ilk şeklini almıştır. Girintili duvarları ve büyük avlu yapısıyla ilk defa medrese camiler yapılmıştır. İsfahan'da bulunan Melikşah tarafından inşa edilen Mescid-i Camisi'nin planı Irak, İran ve Türkistan'da da uygulanmıştır.

Buna göre Büyük Selçuklu Devleti ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Sanata yenilikler getirmişlerdir.
B) Millî benliklerini muhafaza etmişlerdir.
C) Abbasilerin eğitim alanındaki çalışmalarından etkilenmişlerdir.
D) Siyasi faaliyetler kadar bilimsel çalışmalara da önem vermişlerdir.
E) Devlet otoritesini ülkenin her yanına ulaştırmışlardır.

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.